

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Tecnoloxía da Información e as Comunicacións. Axudas Técnicas e Accesibilidade		Código	653862220
Titulación	Mestrado Universitario en Asistencia e Investigación Sanitaria (plan 2012)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaCiencias da Saúde			
Coordinación	Pereira Loureiro, Javier		Correo electrónico	javier.pereira@udc.es
Profesorado	Canosa Domínguez, Nereida María		Correo electrónico	nereida.canosa@udc.es
	Groba Gonzalez, Betania			b.groba@udc.es
	Nieto Riveiro, Laura			laura.nieto@udc.es
	Pereira Loureiro, Javier			javier.pereira@udc.es
	Pousada Garcia, Thais			thais.pousada.garcia@udc.es
Web	moodle.udc.es/			
Descrición xeral	O alumno debe ser capaz de coñecer dunha forma teórica e práctica diferentes ferramentas que ofrecen as tecnoloxías da información e as comunicacións para a intervención con persoas con discapacidade			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Capacidade para elixir e aplicar as metodoloxías de investigación mais adecuadas á investigación proposta.
A2	Capacidade para o deseño experimental e o completo desenvolvemento de proxectos de investigación no ámbito sanitario, desde a formulación da hipótese de investigación ata a comunicación dos resultados.
A5	Adquirir o coñecemento da realidade investigadora nun ámbito concreto das ciencias da saúde.
B1	Capacidade para aplicar o método científico na planificación e o desenvolvemento da investigación sanitaria.
B2	Fluidez e propiedade na comunicación científica oral e escrita.
B3	Compromiso pola calidade do desenvolvemento da actividade investigadora.
B4	Capacidade de análise e de síntese.
B5	Habilidade para manexar distintas fontes de información.
B6	Capacidade para traballar de forma colaborativa en equipos multi e interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Empregar e aplicar trebellos (tecnoloxías de apoio) e programas informáticos xerais e específicos en persoas con discapacidade.	AI1	BM1	CM1
	AI2	BM2	CM2
	AI5	BM3	CM3
		BM4	CM5
		BM5	CM6
		BM6	CM7
			CM8
Saber crear adaptacións e contidos para o emprego das TIC das persoas con diversidade funcional	AI1	BM1	CM1
	AI2	BM2	CM2
	AI5	BM3	CM3
		BM4	CM5
		BM5	CM6
		BM6	CM7
			CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Novas tecnoloxías como recursos terapéuticos	Posibilidades terapéuticas e aplicacións das TIC
Tema 2. Productos de apoio, saúde e benestar	Os produtos de apoio para a comunicación e o acceso á información.
Tema 3. Comunicación aumentativa e alternativa	Perspectiva xeral sobre os dispositivos comunicadores empregados polas persoas con diversidade funcional
Tema 4. Software libre para o desenvolvemento	Proxecto Fressa e outros programas de libre distribución
Tema 5. Avaliación e medida de resultados para o acceso ás tecnoloxías	A ferramenta eTAO e outras avaliaci3ns online
Tema 6. Software para a elaboraci3n de actividades interactivas multimedia	6.1 O programa JClic
	6.2 Elaboraci3n de contidos HTML con Ardora
	6.3 Programaci3n f3cil con Scratch
Tema 7. Recursos din3micos para a comunicaci3n	7.1 Usos dos pictogramas na comunicaci3n din3mica
	7.2 Aplicaci3ns e recursos da plataforma ARASAAC
Tema 8. APP m3viles para a participaci3n	8.1 APP para xesti3n da sa3de
	8.2 APP para a estimulaci3n cognitiva
	8.3 APP accesibles
Tema 9. Posibilidades terapéuticas da realidade virtual	9.1 Características básicas da realidade virtual
	9.2 Recursos de baixo custo para aplicaci3n da realidade virtual
	9.3 Experiencias coa aplicaci3n da realidade virtual
Experiencias en primeira persoa	Visitas e/ou narraci3ns por parte de persoas usuarias de produtos de apoio tecnol3xicos.

Planificaci3n				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais

Prácticas a través de TIC	A1 A2 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C3 C8	7.5	15	22.5
Estudo de casos	A1 A2 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C3 C6 C7 C8	2	15	17
Traballos tutelados	A1 A2 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C3 C5 C6 C7 C8	2	15	17
Sesión maxistral	A1 A5 B1 B3 B5 B6 C3 C6 C7 C8	7.5	10	17.5
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC	Traballos a realizar polo alumno no Laboratorio de Radioloxía e Accesibilidade do 2º andar da Facultade
Estudo de casos	Análise de casos prácticos para a súa implementación coas ferramentas estudadas no curso
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor
Sesión maxistral	Clases sobre os contidos teóricos da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC Estudo de casos Traballos tutelados	Dependendo da formación de partida do alumno estudaranse uns casos ou outros. As prácticas tamén serán dirixidas a formación, ocupación ou interese do alumno.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A1 A5 B1 B3 B5 B6 C3 C6 C7 C8	Unha avaliación continuada baseada na asistencia a clase tamén se valora podendo supor ata un incremento dun 10% da avaliación global	10
Prácticas a través de TIC	A1 A2 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C3 C8	Traballo realizado polo alumno durante o curso. Os traballo deben presentarse a través de Moodle	20
Estudo de casos	A1 A2 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C3 C6 C7 C8	A participación activa na clase e na proposta e debate dos casos plantexados será tida en conta na avaliaición final. A presentación do traballo final baseado nun caso supón ata o 35% da valoración global	35
Traballos tutelados	A1 A2 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 C1 C2 C3 C5 C6 C7 C8	A realización de este traballo poderá ser grupal ou individual e realizarase ó remate da exposición dos contidos teóricos da asignatura. O traballo consistirá na programación dun proxecto de investigación baseado no uso das TIC no ámbito da discapacidade e será exposto en clase.	35

Observacións avaliación

En caso de ser necesario, debido á pouca participación do alumnado ou á baixa calidade dos traballos, levarase a cabo a proba escrita para a obtención da avaliación final do alumnado. Para superar a materia é necesario obter ao menos o 50% da valoración de cada metodoloxía proposta. A non asistencia a clase obriga á realización da proba escrita. A asistencia continua e entrega dos traballos propostos nos prazos exime desta proba.

Fontes de información

Bibliografía básica	Groba Gonzalez, Betania. Nieto Riveiro, Laura. Pereira Loureiro, Javier. PousadaGarcía, Thais et al (2009). Proyecto In-TIC: Integración delas personas con diversidad funcional en las Tecnologías de la Información y las Comunicaciones de la Revista de Terapia Ocupacional de Galicia. APGTO(www.revistatog.com) Pereira Loureiro, Javier. Martinez Normand, Loic A.fuertes, José Luis. VazquezNaya, José Manuel (2008). Tecnologías de la Información y las Comunicaciones en la autonomía personal, dependencia y accesibilidad. A Coruña: Universidade da Coruña.(http://www.udc.es/biblioteca) Grande González, Ruben. Pousada garcía, Thais. Groba González, Betania. PereiraLoureiro, Javier. (2008)."Proyecto IN-TIC para la accesibilidad y usabilidad de las TIC en personas con diversidad funcional" en la revista "Revista informativa de la Asociación Profesional Española de Terapeutas Ocupacionales. APETO CEAPAT (Disponible en http://www.ceapat.es) (2010). Catálogo de pulsadores, soportes y otras adaptaciones. Madrid : CEAPAT Sitio Web Proyecto In-TIC (2011). Manual del usuario de In-TIC. http://www.proyectosfundacionorange.es/intic/ Sitio Web Portal ARASAAC: http://www.catedu.es/arasaac/ Sitio Web JClic: http://clic.xtec.cat/es/jclic/ Sitio Web Libros Interactivos Multimedia (LIM): http://www.educalim.com/cinicio.htm Plataforma TecnoAccesible: https://www.tecnoaccesible.net/ Evaluación para el uso de Tecnologías de Ayuda de acceso al ordenador: http://etao-inico.usal.es/
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Para axudar a conseguir una contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do I Plan de Sustentabilidade Medio-ambiental Green Campus FCS, todos os traballos documentais que se realicen nesta materia serán entregados a través de Moodle, en formato dixital, sen necesidade de imprimilos. De realizarse en papel:- Non se empregarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase imprimir borradores. Os docentes da materia aplicarán a correspondente normativa da UDC ante a detección de calquera tentativa de plaxio motivada por un/unha estudante da materia no desenvolvemento dos seus traballos.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías